Ն. 494 — 1887 ՅՈՒՆՎԱՐ 17 ՇԱԲԱԹ — 1304 ՀԷՄԱՍԻ 4 — ԻԶՄԻՐՆԻ ՍԼՆԻ

40 ԿՈՊԵԿ

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ԿՈՊԵԿ

ԱՊՈՆԷ ՏԻՊԱԹԼԱՐԸ

	12 ԱՄԻՍ	6 ԱՄԻՍ	3 ԱՄԻՍ
ՍԹԱՄՊՈԼ	200 ՂՐՇ.	105 ՂՐՇ.	55 ՂՐՇ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէջիտիյէ 20 ղրուշտան

ԲՈԼԻՍԼԱՎԻՅԷ ՄԻԼԻՈՅԷ ԹԻՒՃԱՌԻՈՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՈՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՈՅԷ

ԵՒՊԱՄԻ ԿԱՋԷԹԱ

ԻԼԱՆԱԹ ՏԻՊԱԹԼԱՐԸ

Վեհի, 2ենի վէ 3ենի սահիպէ ղրշ. 6
Միւնեֆի սահիպէ . . . . . » 3

Մէվտուտը նամիայա տալը պէտքէր մէհճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրաղ խատէ օլունմայաճագ տրը։

Իսթանբուլի, Աբամպոլտա Գապը Ալի ճատտէսինաէ նումէրս 20 Ճիվէլէկեան մահալլասընտա տրը։ Գեազիֆէի մէվտուտ հաղգրնտա կազէթանէն սահիպ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿՅԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ՍԻՄՈՆ ՎԷ ՄԱՐԻ

Այէք Անտոն էֆէնին Թէրճէմէքէրտէսի օլարագ պունտան ագտէմ Թէգիրդա մագամընտա կազէթամիզա տէրճ իտիլէն ՍԻՄՈՆ ՎԷ ՄԱՐԻ սէրլէվհալը ըօսման՝ պու քէրրէ 688 սահիֆէտէն իպարէթ օլարը հալտէ ճէսիմ՝ պիր ճիլտ քէթապ հալինէ վազ ու թէճլիա իտիլէրէք, պու կիւնտէն եթիպարէն 15 ղրշ. ֆիյաթա մաթպասամզտա վէ Պայէզ գաբուսընտա սուճը Պօղոս վէ Յակոբ աղալա իլէ Պէյօղլունտա Ադամամիսի ճիվարընտա Կիւլէրեան Ստեփան աղանին Թիւթիւնճիու տիւքքեանընտա վէ կազէթա սաթըճըլարընտա վէ սաիր քէթապճը տիւքքեանլարընտա ֆիւրուխթ իտիլմէկէ պաշլանտրը իլան օլունուր։

ԿԻՒՆԼԻԿԻՒ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Բարիզէն Մէսէրլ Տէբլօ-Ռիէն կազէթասընտա աթիտէքի ֆգրա օգունմըշ տրը։

Սատրազամ հաղրէթլէրի՝ Մ. Զանգօֆը Տէբասատէթտէ գապուլ իթմէքէլէ, Պապը Ալիսին հուգուգէրը իճրա ու իսթիմալ իթմիշ սայրլրը։ Պուլկար հէյէթը Նիյապէթի ազալարընտն թէշէքքի իթմէյէ հիշ պիր սէպէպլէրի եօղ տրը, գիրա զաթը հաղրէթը Շէհրիյարի՝ Հիւքմարը Մէթպու օլարընտան, հէր հանկը Պուլկարն՝ հուգուգընա, նամուս ու շէոհրէթինէ, յանսընա վէ եախսընա էմմալրնա տօգանէրլը խսէ հիւբիւմէթը Ալիյէ եանի զաթը հաղրէթը Շահանէլէրինին հիւբիւմէթինէ միւրաճաաթ իթմէկէ հագգ ու սէլահիյէթի վարը տրը։

Պապը Ալի՝ պու պապտէ լազըմ կէլէն քեսֆիֆէի մանիմանթը ախզ իտուպ, իճրաի թահդիդաթտան սօնրա մէրտիկի գարարը իչար իտէր։ Իմէթ Մ. Զանգօֆ իլէ Պուլկար միւլթէճիլէրի իչին պու հալ վագը օլուպ, Սատրազամ Քէամիլ բաշա Հասսէյնէֆէնտի՝ ասէֆալը հաղրէն հագգընտա մանիմանթը միւքէմմէլէ ախզ իթմէք խոթէմիշ օլուրընտան, թէ պու սէպէպտէ մէսպի Մ. Զանգօֆը նէգտինտէ գապուլ իլէ, մանիմէյէ յէրէ շիճաչէն միւլազաթ իթմիշ օլուսուզ կիպի, Պուլկար մուրախասարը տախի՝ Էվրօբատան միւրուտլէրինտէ Սատրազամ հաղբէթլէրէրկէ միւլազաթ իտուպ պէթարֆիլըգա իսթիմա օլունճագլար տրը։ Պու հալլէրէ նազարէն, Պուլկար ֆէրէրէյէնէ ալէ յէրինտէ հիչ պիր մանօվրա օլմայրգ, էմարէթին ֆէրիւլէյէնէնէ կէլինճէ, հէյէթը նիյապէթ աղալարը իսթիդալլայէթը մէդգիւրէնին Պէրլին ահնտամէսինտէ ասլա թանըրմամշ օլուսուզը վէ պու հալտէ անրն միճուուը օլմատրգնը բէր ալէա պիլիրէր։

* * *

Պուլկարիսթանէն բօսթա վէ թէլէգրաֆ նազրը Մ. Սթօյանովի՝ ախիրէն Պէլկրատտա էանի իգամէթինտէ, Նիշ իլէ Ֆիլիպէ պէ յինտէ խուսուսի պիր բօսթա իշլէմէսի գրմնընտա Սբրպիսթան հիւբիւմէթի իլէ պիր թիլանքը էֆբեար հուսուլինէ ապրքը մէսայի իթմիշտիր։ Մուսիսիլ յէրին օլապտէքի քեսֆիֆէի թէքլիֆթը Սբրպիսթան հիւբիւմէթի թարաֆընտան գապուլ օլունմըշ օլմաղլա, պունտան պէշլէ Նիյանտէն Սօֆիայա գատար բօսթա չանթալարը իրսալ իթմէք վազիֆէսինի Սբրպիսթան հիւբիւմէթի տէրեօճէտ ի-տէճէք տրը։

Տիկէր թարաֆտան Պապը Ալի տախ՝ Պուլկարիսթան հիւբիւմէթինէ թէլիֆի մանճպունճէ Պէլլօվա իլէ վագարէլ պէ յինտէքի եէնի շրմէնտրֆէր խաթիրընտա խուսուսի պիր բօսթա քիշատընա մանֆագաթ իթմիշ օլուպ, իչպու բօսթա՝ Սօֆիա իլէ Նիշ պէ յինտէքի բօսթայա միւթեատրի օլաճագ տրը։

* *

Մանսուրիա Տէբլօ-Ռիէն պէ յանընա կէօրէ, Ինկիլթէրա տէվլէթի՝ Էվրօբատա պիր ամէյլի հարպ ու իսթիքլալ վուգուրընն մէնի իչին պու էանատէ սարթը զայրէթ ու իգտամաթ էյլէմէյտի օլուպ, բարլամէնթօրն քիշատընտա բէիսը վիւքլաչօրտա Սալիսպէրիին՝ զայէթ սուլճույանէ վէ խուսուսիլէ զայէթ թէէմինաթպախշ պէ յանաթտա պուլընաճաղը զանն օլընը յօր ըմիշ։

Եինէ մէկքիւր կազէթանէն պէ յանընա կէօրէ, Լօնտրա գազէթէսը մէղքիւրն 23ենճի սապահրը Օմաճըգ գարիյէսինէ միւվասէլէթլէ, գարիյէի մէկքիւրէտի պիր գ օյուն ազրընը մուհասէրէ իթմիշ տիր։ Իլք կէճէյի մէկքիւր աղրընտա կէչիրմիշ օլան Մէհմէտ բէհլիվան՝ չէթէսինին պէօյիւք դրմը իլէ էվվէլինտէն օրայը թէրք խուսպ սավուշմուշ խատ, քէնան իքինճիսի օլան հայտուտը մէշհուր Պէյլմաուլլայ հէնուզ օրատա պուլրնմադտա իմիշլր։

Մուսիսիլյէ Նուրի պէյ՝ սիլահլարրը պրադարագ թէսլիմ օլմաղլարը մէրգուման իքի հայտուտա թէքլիֆ իթմիշ իսէ տէ, պունաք՝ պու թէքլիֆէ ճէվապ օլարագ ժանտարմալարրն իւդէրինէ թիֆէնք պօշալթմայա պաշլատրգլարընտան, ժանտարմալար տախի մուդապէլէ իթմիշլեր տիր։ Մրգտարա ժանտարմալար, վէ մէվգրճա հայտուտլար եէքտիկէրընտէն իսթիւն պուլրնմըշլար տրը։ Մէկքիւր թիֆէնք ամէյլի ուզուն միւտտէթ տէվամ իտուպ, ժանտարմալար իչին բէք պէսապթթ պիր սուրէթտէ խիթամ պուլմուշ տրը։ Շէոյլէ քի, իչպու միւտարէպտէ ժանտարմալարտան պիրի՝ թէլէֆ, վէ մուսիսիլյէ պինպաչը իսէ տրկէր ժանտարմա ադրճա մէճբուրլարը հաղտէ, մէրգուման իքի հայտուտա սաղ էլլիմ գաչբպ տաղլարա իլթիճա իթմէյէ մուվաֆֆիգ օլմուշլար տրը։

Թ. հուէյէմ տախի պու հավատիսի վերերէք պէրվէճէր ամի միւթաղատա պուլրնը յօր։

«Իքի հայտուտրն պէօյլէ պիր դուվվէի զապթայը մուվաֆֆագիյէթսիզ պրրադարագ սավուշմալարը սէպէպսիզ տէյիլ տիր։ Ամբողջմըզ մէվսուգ խապէրլէրէ նազարէն, հայտուտլար՝ ալա հանրի Մարթինի թիւֆէնքլէրի իլէ միւսելլահ օլորգլարը հալտէ, մուգապէլէրէրինէ կիտէն զապթիյէլէրին էլլէրինտէն Վինչեսթրը թիւֆէնկինտէն պաչգա պիր շէյ օլմատրգընտան, նէթիճէի միւստէմինին էլլէթթէ պու սուրէթտի քէսով իսէճէյի թապիի տիր։ Թագդիրը էշգէյատա կէգէն զապթիյէ վէ ժանտարմալարա Մարթինի ֆիլինկի՝ ալարը թէվզիի իլէ պու կիսպ մուգապէլէի թէէսսիֆէինկիզանէ վուգուա կէմէյէճէյի աչիքեար օլորգընտան, օլ պապտէ մէրճիինին նազարը տրգգամիրը ճէլգ իտէրիզ։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Տիւնքի Սէլամլրդ ալայը Պէշիքթաշտա Սինան բաշա ճամիսինտէ իճրա օլունարագ, իսիթամընտա զայէթ միւքէմմէլ պիր տէ ըէսմը կէչիտ վուգու պուլմըշ տրը։

Ռուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիտօֆ իլէ զէվճէսինին, վէ Սբրպիսթան սէֆիրի Մ. Նօվագովիչին մէղքիւր Սէլամլրդ ըսմի էմնարընա Պէյէքթաշ գարագօլհանէսինտէ պուլրնորդլարը մանզուրը հաղրէթը Բատիշահի օլմաղլա, գուրնաման Եմին պէյ հաղրէթլէրի միւշարէլէ յհիմին նէդտիճէ կէօնտէրիլիպ սէլամ Շահանէ թէպլիղ պուլրրըմշ տրը։

—Էվվէլճէ եազըլտրը վէճհ իլէ, էվվէլքի կէճէ Ռուսիա սէֆարէթխանէսինտէ սէֆիրին զէվճէսի Մատամ Նէլիտօֆ թարաֆրնտան չօճուգլարա մախսուս պիր պալ վէրիլիպ, սէֆարէթխանէյին պէօյիւք սալնը զայէթ բարլագ սուրէթտէ թէնվիր օլընմըշ վէ բիանօ վէ սաիր մուզիգալար իլէ էճրաի ահէնկ խիրմիշ տիր։

Իչպու պալօտա սէֆիրին մախտումի Ժիւչա տը Նէլիտօֆ գատմ պիր Ռուս բրէնսի գըյաֆէթթէ, խարիճիյէ նազրրը Սախտ բաշա հաղրէթլէրինին մախտումի Ֆաիգ պէյ՝ Օսմանը զապթիի իւնիֆորմասը իլէ, մուհաճիրլյն գօմիսիօնը բէյսի Եուսուֆ Ռիզա բաշա հաղրէթլէրինին քէրիմէսի Սատիէ հանրմ՝ իբէքլի գումաշտան մամուլ պէլի թօգալը պիր գըյաֆէթլէ, Իրան սէֆիրի Մօհսին Խան հաղրէթլէրինին եէկէնի Մէհմէտ Խան Արնավուտ գըյաֆէթթէ, վէ սէֆիրը միւշարէլէյհին քէրիմէսի Պիպի հանրմ՝ պէտէք գըյաֆէթինտէ վէ տիկէր բէք չօգ միւթէպէրան մախտում վէ քէրիմէլերի էնվաի գըյաֆէթլէր իլէ հաղրը պուլունուպ, կէօղլերէ բէք դարիպ պիր մէնզարէ պաչլ էյլէմիշլեր տիր։

Մուսիսիլյհիմ չօճուգլար՝ քէնտի ադրապալարրնին թահթը նէգարէթինտէ 2 տէֆա օլարագ 2 տէֆա էտրէլ, 2 տէֆա էտրէլ՝ թապիր օլրնան պագ օյունարրը օրամիշլար տրը։

Բագտա պաֆր սաաթ 8տէ պաչլանրպ, 10տա խիթամ պուլմուշտը։ Պատէհու պէօյիւքլերէ մախտուս օլարագ պիր պալ վէրիլիպ, պունտա Խարճիյէ նազրրը Սախտ բաշա հաղրէթլէրի իլէ, մուհաճիրին գօմիսիօնը բէյսի Եուսուֆ Ռիզա բաշա հաղրէթլէրի, Իրան տէվլէթինին Լօնտրա սէֆիրի բրէնս Մէլքոն Խան վէ չէհրիմիզ Իրան սէֆիրի Մօհսին Խան հաղարաթը վէ սիւէլրան սարեն վէ զէվճէ վէ քէրիմէլերի վէ տիկէր բէք չօգ դէվմաթը քիրամ՝ տիւրլիւ գըյաֆէթլէր կէյինմիշ օլարագ։ Հալտէ հալրը պուլընմըշլար տրը։ Իչպու պալօտա Մէհքոն Խան հաղրէթլէրի՝ Իրան Շահը հաղրէթլերինին պիր տէֆա կէյինեպ քէնտիսինէ էհտա իթմիշ շէրրը ղայէթ մէհզէյյէս պիր մանթօյր լաչխ օլարրը կիպի, Բուսիա սէֆիրի Մ. Նէլիտօֆ վէնէտիք քիպարլարընա մախսուս սասաբ ՇՈՒՐԱՆ ԿԷՍԷՏԷՆ տարը 16ենճ սարբտա պիր Ռուս բրէնսինին գըյաֆէթինէ կիրմիշ տիր։

Իչպու պալօ տախի կէճէ եարբսընտան պիր սաաթ սօնրայա գատար տէվամ իտուպ, պատէհու հէր քէս մէմնունէն տաղրմիշ տրը։

Իչպու պալօտա կէյինիմիշ օլան բէնկիարէնկ էլչիսէրին նազարլարա պախշ էյլէտիկի հայրէթի թարիֆ իթմէք մուհալ տրը։

—Գու կիւնքի Թուէտտ աթիտէքի ֆգրա օգունմըշ տրը։

«Շէհր էմանէթի սանդգլարրընն մէօհրլէնտիկինի վէ տաիրէի էմանէթին հիսապաթը տէրտէսթը թէսվիյէ վէ բուսէթ պուլրնտրդրը մուգատտամ հագմըշ իտիք։

«Ալտրրմիզ մայիսմաթը ախիրէյէ նազարէն, պու իչին թային գըրրան միւֆէթթիշ՝ թէտգիգաթ վէ թատմիգաթը լազրմէի հիսապէյէ յի պիլիքմալ, թանզիմ իթտիկի լայիհայը մէրճիի օլան Մալիյէ նէզարէթը ճէլիլէսինէ արզ ու թագտիմ իթմիշ, վէ մէզքիւր լայիհա՝ տաիրէի ճէլիլէի նէզարէթտէ թէէքքիլ իտիլէն պիր գօմիսիօնը մախսուս մարիֆէթլէյէ մէվգրի թէտգիգէ վաղ օլրնմը տրը։

«Նէթիճէի թէտգիգաթ օլմաղ իւզրէ, մէսէլա Թոսֆիյէ թահվիլաթը իլէ Մալիյէ խաղինէսինճէ թէէտիկսի լազրմ կէլէն պիր թագրմ սույունը տէվլէթի՝ Շէհր էմանէթի սանտրընճա խարճ եզ վազիֆէ օլարագ նագտ իլէ թէավլէյէ օլրնմագ կիպի պիր չօգ սուլ իսթիմալաթ վուգուը՝ գարինը մէրքէզը սիւպութ վէ թէհգագուզ օլմուշ, վէ պինանէն ալէյհ նէթիճէը ահվալ Շէհր էմանէթի մուհասէպէճիսինին թէպտիլինի իյճապ իթտիրմիշ օլմասը իլէ, մէզքիւր գօմիսիօնին գարար վէ թէնսիպի իլէ քէյֆիյէթ՝ Մալիյէ նէզարէթը ճէլիլէսինտէն Պապը Ալի ճանիպը սամիսինէ արզ ու իչար օլընմըշ տրը։»

—Մէհամուաթա կէօրէ, Զէթինեէտ Օսմանը սէֆիրի Ճէվատ բաշա հաղրէթլէրի՝ Գարատաղին թէտարիքաթը ապէրիյէսինէ տաիր ուզուն պիր բարօրթօ թանզիմ իտուպ, պու քէրրէ Պապը Ալիյէ իրսալ էյլէմիշ տիր։

Իչպու բարօրթայա նազարէն, Գարատաղին եազգընտա պիր հարքէթը ապէրիյէսի մէմուլ տրը։

—Պէնտէկեանը Շէհրիյարիտէն Հաճի Մահմուտ էֆ. հաղրէթլէրէրինին մէմուրիյէթինին իւնվանը չիմտիյէ գատար «կիտիչ միւտիրի» օլտրդը հալտէ, իւնվանը մէգքիւր ախիրէն «թէշրիֆը հիմայուն միւտիրի» իւնվանընա թահվիլ պույրըլմըշ տրը։

—Եանէտա վիլայէթի տէֆթէրտարը Խայրի էֆ. հաղրէթլերինին վիլայէթը մէգքիւրէ ումուրը մանկէսինճէ պիր թագրմ սուի խսթիմալաթտա պուլրնտրդը մէսմուը հաղրէթը Բատիշահի օլմայլա, մանիմիէ յհին ազլի իլէ էվվէլ ու ախեր հագգընտա վուգու պուլան՝ չիքեայաթը թահգիգ օլունմասը, վէ վիլայէթը մէգքիւրէ մուտէլլաթը մանկէսինին իսլահը խուսուսընա իրատէի Սէնկէյ սուտուր իթմիշ տիր։

(Տիկէր պաղը հավատիսաթ իչին սօն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլընա)

ԷԼՇԻՖԷ ՀՈՎՍԱՆ ԹՈՒՂԼՈՒ ԽՈՐԷՄԻՆԷ

Իպրահիմ բաշա վէ Ֆաթմա Սուլթան հաղարաթը վագֆլարընտան Զարչուի քէպիրտէ Պէտէթէնը աթիդ գուրնտէ Զուլֆաքը խանը տէրունինտէ վագը օտալարին թասարրուֆ սէնէտաթը եօգլանմագ վէ իյճարէլերի թահսիլ գըլընմագ իւզրէ թարիխը իրանտան իթիպարէն 3 մահա տէկին խանը մէզքիւր տէրունինտէքի օտալարա միւթէասրըզի օլանլար սէնէտլերինի վէ իյճարէ բուսուլարը իլէ թէգքերէի Օսմանիյէլերինի խանը մէզքիւրտէ պուլունան մէմուրիյէտի վէ եախսընտա Խազինէի Եվլաֆը Հումայուն թահսիլաթ իտարէսինէ իպարագ իլէ գայտ իթտիրմէլերի իգթիդա իտուպ, պու միւտտէթ իչինտէ իրսէսի մանթուպ ... Էվլաֆը ումիտէ իլէ իպարթը թասարրուֆ օլընմայան օտալարին միւտտէթո ... իլէ մահնլը թանրնմասը մուգարրեր օլտրդընտան, միւտտէթը մուայյէնէ գարֆընտա խանը մէզքիւր օտալարընա միւթէասրրզի օլանլար սէնէտլերինի վէ իյճարէ բուսուլարը իլէ թէգքերէի Օսմանիյէլերինի կէնթերիպ իպրազ իլէ մուամէլէի լազրմէսինի իյճա իթտիրմէլերի իլան օլունուր։

14 քեանունաք սանի 302

Մէհմէտ Հաֆէզէֆէ

Օրթ խիւլասալարը յլա եարբրմիշ Բօպ Էրշօ շուրուպը պինդէրլէ առամ գուրթարմիշ տրը։ Էկէր միւտտէթը քեսֆիյէ իճրաի թէտավլի օլունուր իսէ, մէզքիւր շուրուպ՝ շիպգէհէպ օլարագ շիֆապախշ օլուր։

Մէմուլիին մանֆէվգինտէ օլարագ պու իլաճրն պունա նէթայիճը հասէնէյի մուճիպ օլմիշ իտուկինի նէշր իթմէյէ սիգի մէէպուն իտէրիմ։ Պու պիր զիգրյէթթ մուալիճէ տիր։ Պանա եէնիտէն ալթը շիչէ կէօնտէրինիզ, վէ չայանը միւթալէա բիսայէլերինիզտէն տէ պիր դաչ առէտ պիրլիքտէ իրսալ էյլէյինիզ։

Ֆրանսայա Շաֆօտէօն գուրպինտէ
ԲԻԷՐ ՊԱՌՕ

Պօրտօտա Սէնթ Դաթէրին սոգաղընտա 164 նօմէրօտա էճզաճը Մ. Լրշյա։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Լօնտրա 28 յունվար

Լօրտարը մէճլիսինտէ ըէիսը վիւքէլա լօրտ Սալիսպէրի՝ ախուն պիր նուէթգ խրատ իտուպ, լօրտ Կրանվիլին մուախզաթ վէ թայիսաթը ալէյհինտէ գապինէթօնան բօլիթիգասընը միւտտէֆա իթմիշ, Եվրօպանը բէյտէրբէյ արթմագտա օլան թէտարիքաթը հարպիյէսինտէն մուխթարլար հուսուլէ կէլէճէկինի սէօյլէմիշ, վէ լաքին ասվալը հաղրէթնին պիր սուրէթը սուլհճայանէտ պուլընտրդընը պէյան էյլէմիշ տիր։

Կազէթալար՝ լօրտ Ռ. Զըրչիլին դեկտեմ. 21 թարիխէյէ լօրտ Սալիսպէրիյէ իրսալ իթտիկի պիր մէքթուպը նէշր իտիյօրլար։ Պու մէքթուպ՝ լօրտ Սալիսպէրինին թէտվիքէլի բօլիթիգասընը թէմամընա թագպիհ ու թէզեիֆ իթմէքտէ, վէ Ինկիլթէրանը միւնազաթը միւթէվալիյէտէ թէմամընա կէրի չէքիլմէսինի նասիհաթ էյլէմէքտէ տիր։

Թ-ա-ն էֆէնտիմա, լօրտ Սալիսպէրինին տիւն իսթիմալ իթտիկի լիսան Կիլտանալտա (պէյէտիյէ տաիրէսինտէ) իրսալ իթտիկի նութգասան տանա գայատ թէէմինաթպախշ ըմըշ։

Մէզքիւր կազէթա Պուլկարիսթան իչ-դաատաը «կիտիչ միւտիրի» օլտրդը հալտէ, իւնվանը մէզքիւր ախիրէն «թէշրիֆը հիմայուն միւտիրի» իւնվանընա թահվիլ պույրըլմըշ տրը։

—Եանէտա վիլայէթի տէֆթէրտարը Խայրի էֆ. հաղրէթլերինին վիլայէթը մէզքիւրէ ումուրը մանկէսինճէ պիր թագրմ սուի խսթիմալաթտա պուլրնտրդը մէսմուը հաղրէթը Բատիշահի օլմայլա, մանիմիէ յհին ազլի իլէ էվվէլ ու ախեր հագգընտա վուգու պուլան՝ չիքեայաթը թահգիգ օլունմասը, վէ վիլայէթը մէզքիւրէ մուտէլլաթը մանկէսինին իսլահը խուսուսընա իրատէի Սէնկէյ սուտուր իթմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Խմբագրապետ էֆէնտի,

Ազգօգուտ լրագրդ երկուսն 493 թուոյն մէջ Զ. ստորագրութեամբ հրատարակուած յօդուածը շնորհակալութեամբ կարդացինք։

Խիստ իրաւացի գտանք Մեծ. յօդուածագրին ազգային Ս. Եկեղեցեաց երգեցողութեանց միօրինակ ըլլալու մասին բրած դիտողութիւնները։ Կը ձայնակցինք իրեն, նախանձախնդիր ըլլալով Հայաստանեաց Ս. Եկեղեցւոյ Յակոբեանց ճաշոցի գործածելուն։ Նամանաւանդ, այն նշանաւոր թաղերէն մին ալ մեր կէտիկ- Բայազի թաղն է, որ ունի երեսուն մը (՝) վայելելով դիւրաշարժն մի քանի անձաց պատրաստութեան ներքեւ, շրջիկ և հանկարագ ներով մեր նախնեաց Սրբազան ու քաղցրալուր երգեցողութիւնները խանգարելով, և հակառակ թաղային մատուռին անձուկ վիճակին՝ ամէն ամիս 400 դահեկան ամսաթոշակ ընդունելով բաւական տարիներէ ի վեր...։

Բարեհաճեցէք, Տէր Խմբագրապետ, ներկայս հիւրընկալել Ձեր Պատ. Օրագրոյ այսօրուան թուոյն մէջ։

17 յունվար 1887 Թ-ի-ն-ա

ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ ՄԱՆԵԱԿԸ

Պունտան ագտէմ իրսն օլընտրդը Լէճճէլ, Ֆրանսա մէյհիյրը հիքթապյէնիվիսանընտան Ալէքսանտր Տիւմանին «Թագուհուն Մանեակը» (Լը Գօլիէ տը լա Բէն. Գրալիցանին Կերտանպլրը) սերլէվհալը էսէրը նէֆիսի պու քէրրէ Պօղաճեան Բուզանդ էֆէնտի թարգմանտան էրմէնիճէյէ թէրճէմէ օլունուպ, Քրիստոփորեան Ցարութիւն էֆ. թարգմանտան նէշր իտիմէկէ պաչլամշ վէ պիրինճի ճիլդի պու կիւն մէյտանը իսթիչարէ չըգմշ օլմաղլա, պունտն տախի «Դարբնոցապետ» կիպի նախը բաղալէթ օլաճաղը մէմուլ տրը։

Իչպու բօսնա ապօնէ եազըլմաղ իսթէյէնլէր՝ Զագմագճրյար եօգուշընտա Պօղաճեան քիթապճը տիւքքեանընա վէ Պապը Ալի ճատտէսինտէ Շերքէթը Միւրէթթիպլյէ մանթպասընա վէ Պայէզ գաբուսընտա սուճը Պօղոս վէ Յակոբ աղալարա վէ Սեբէնճի, խանը գարշրսընտա Թիւթիւնճիու Գէորգ աղայա միւրուճաաթ իտէպիլիրլեր։

ՇԵՄԷՆՏՐՅԷՆ ԴՈՒՐԱՍԸ

Էօսնիմիզտէքի էֆբէնճի չուպաթրն Լինճի կիւնիս քէշխտէ օլրնաճագ 102ենճի գուրասա, վէ եաղրնզ գուրաի մէզքիւրէյէ այնտ օլմաղ իւզրէ ասրլարը Պանգը Օսմանիտէ մահֆուզ պուլրնան Բումէլի թիմուր եօլու թահվիլարընն Փօղէֆ Ֆօյց խիտասը իլէ միմիի վէ մէմուր օլան թէքմիլ վէ ռուպ բրօմէսէրի, պու տէֆա Գալաթասա Մահմուտիյէ ճատտէսինտէ Գուլյումբրլար խանընտա 5 նումէրօլու. օտատա ֆիրուխթ օլունուր։ 6—3

ԲՐԷՆՆ ՊԻԶՄԱՐԳԸՆ ՆՈՒԹԳԸ

Գ.

ԱԼԷՔՍԱՆԻԱ ՎԷ ՖՐԱՆՍԱ

Բրէնն Պիզմարգ ճէնապլէրի, Ֆըրանսա իլէ Ալէքսանիա պէ յնինտէ պէր մուհարէպէ վուգու պուլաճաղընա սալա շիւպհէ օլմատըգընը պէյ ամ ի-տուպ, եարընըզ եարըն մը վուգու պուլաճագ եախօտ պէր գաչ սէնէ-տէն սօնրա մը վուգու պուլաճագ, օրալարընը գաթիէն պիլէմէտիկինի սէօյլէյօր։

Պու սէօղիւ սէօյլէյէն պէր կալէ-թա մուխպիրի եախօտ պէր կալէթա մուհարիրի տէյիլ։ Իլա օն պէշ եիրմի սէնէտէն պէրու պիւթիւն Եվ-րօբա բօլիթիգասընընը սէր գօսման-տանը ատտ իտիլէն բրէնն Պիզմարգ ճէնապլէրի քէնտիսի տիր։ Հաթթա քէնտիսէն էվվէլ այնը սէր գօսման-տանլըգ մէվգըսընա պուլընան Խ-չիւնճիւ Նաբոլէօն տախի, ասլա վէ գաթան տիւնեայը պու տէրէճէտէ մէյուս գըլաճագ պէօյլէ պէր սէօղ, նէ աղղընա ամրշ վէ նէ տէ զըմնէն անլաթմագ խաթէմիշ իտի։

Իմոի իշլեր արթըգ նէ՝ տէրէճէլէ-բէ կէլմիշ օլմալը տըր քի, քէնտի պուլընտըղը մէվգըսընին իյճապա-թընտան աղը հալլերի պիլէ խաֆիֆ սէօղլեր իլէ անլաթմայա մէճպուր պուլունան պէօյլէ պէր պէօյիւք տիբ-լոմաթ, հէր քէսին խաֆիֆճէ կէօր-մէք արզուսընա պուլընտըղը հալ-լերի տէ տահա զիյատէ աղղը սէօղ-լեր իլէ Ալէքսանդրն վէ պիւթիւն տիւնեանդրն գաֆասընա սօգմագ խա-թէյօր։

Պու ճիւմլէ իլէ հէր տիբլոմաթ-լարընը տա եէնէ պիզիմ կիպի ինսանլար օլտըգլարը, վէ էն պէօյիւք տիբլո-մաթըն տախի թըրգը պիզիմ կի-պի եանըլըր օլմասը ունութըլմամա-լը տըր։

Թէէսիւֆ իտէրիզ քի, պունան պայգա պէր թէսէլլի պուլմագ տա գապիլ օլմայօր։

Ֆագաթ Խչիւնճիւ Նաբոլէօն տախի քիւչիւք պէր տիբլոմաթ տէյիլ իտի։ անճագ գէօյ-ուլեռ տախ մա-վաֆֆիգագըյէթիմ։ Խչիւնճիւ Նա-բոլէօն տախի մուվաֆֆագըյէթին պալէասընա պուլընտըղը վագրթ, մէբտէ՛ իտի։ Ֆագաթ պու պէօյիւք տիբլոմաթ տախի ԵՆՆԸԼՑԸ։ եանըլ-մագ՝ մուվաֆֆագըյէթսիզլիք հաս-տալէ կէթիրտի, մուվաֆֆագըյէթ-սիզլիք տախի՝ տիբլոմաթճա քիւ-չիւքլիք վէ տիւկիւնլիք հաստալէ կէթիրտի։

Բրէնն Պիզմարգ տախի, քէնտի մուվաֆֆագըյէթինին պալէասընա եիւքէլտիյինտէ, սորրն էն պէօյիւք տիբլոմաթը օլմագ հաւագադը տա քէնտինէ ինթիզալ էյլէտի։ Ֆագաթ պու մուվաֆֆագըյէթին քէնտի ԴՆՆԻՆՏԷՆ (գագաթնակետ) աշագը տօղրու մէյլ էյլէմէյէ եիւղթութ-մուշ կիպի կէօրիւնտիյի կիւնու, մէյ-տոնտա պայգա տիբլոմաթլար տա-խի կէօրիւնմէյէ պաշլատըլար։ Վէ պէր թէք եանըշլրգ Եվրօբա բօլի-թիգասը սէր գօսմանտանլըղընին եէ-նի էլլերէ կէշմէսինէ քիֆայէթ իտէ-պիլիր։

Պու ճիւմլէ իլէ հէր նէ տախի օլ-սա, բրէնն Պիզմարգին շախար էլան Եվրօբա սուլճ ու սալահընա էրէյի-ճէ պէր էմնիյէթ ատտ իտիլտիյին-տէն, էկէր սուլճ ու սալահընի պա-գասը տահա զիյատէ խայբրը օլա-ճագ իսէ, ճէնապը Հագգոտան թէ-մէնին իտէրիզ քի, քէնտի պէր պէօ-յիւք գուլունու եանըլմամայա հիմմէթ պույրբրընի։

Պունլարը զէքր էյլէմէքլիմիզտէն մագսէտ շունը անլաթմագ տըր քի, էկէր Ֆրանսա վէ Ալէքսանիա պէյ-նինտէ եէնի պէր մուհարէպէ վու-գուա կէլէճէք իսէ, միւճէրրէտ բը-րէնն Պիզմարգ պունա դանի օրմուշ վէ քէնտիսի տէ եանըմագ օլտըղը ի-չիւն վուգուա կէլէճէք տէյիլ տիր։

Իհթիմալ տըր քի բրէնսը միւշա-րէթէյհին պու գատար օրթալըղը վէրվէրէյէ վէրմիշ օլմասը, քէնտի նուֆուզընընը ազամէթի իչիւն Ալէ-քսանիա օրտուսընընը տախի սաիր հէր տէվլէթ օրտուլարընտան զիյատէ ազամէթէ մալիք պուլընմասընը դա-պուլ իթտիրմէք իչիւն օլսուն։

Թէզալիք եէնէ իհթիմալտէն տիր քի, բրէնն Պիզմարգ ճէնապլէրի քէնտիսի տախի, Նիհայէթ պիզիմ կիպի ինսանլար օլտըղլարը, վէ էն պէօյիւք տիբլոմաթ-լարընը տախի թըրգը պիզիմ կի-պի եանըլըր օլմասը ունութըլմամա-լը տըր։

Թէէսիւֆ իտէրիզ քի, պունան պայգա պէր թէսէլլի պուլմագ տա գապիլ օլմայօր։

Ֆագաթ Խչիւնճիւ Նաբոլէօն տախի քիւչիւք պէր տիբլոմաթ տէյիլ իտի։ անճագ գէօյ-ուլեռ տախ մա-վաֆֆիգագըյէթիմ։ Խչիւնճիւ Նա-բոլէօն տախի մուվաֆֆագըյէթին պալէասընա պուլընտըղը վագրթ, մէբտէ՛ իտի։ Ֆագաթ պու պէօյիւք տիբլոմաթ տախի ԵՆՆԸԼՑԸ։ եանըլ-մագ՝ մուվաֆֆագըյէթսիզլիք հաս-տալէ կէթիրտի, մուվաֆֆագըյէթ-սիզլիք տախի՝ տիբլոմաթճա քիւ-չիւքլիք վէ տիւկիւնլիք հաստալէ կէթիրտի։

Բրէնն Պիզմարգ տախի, քէնտի մուվաֆֆագըյէթինին պալէասընա եիւքէլտիյինտէ, սորրն էն պէօյիւք տիբլոմաթը օլմագ հաւագադը տա քէնտինէ ինթիզալ էյլէտի։ Ֆագաթ պու մուվաֆֆագըյէթին քէնտի ԴՆՆԻՆՏԷՆ (գագաթնակետ) աշագը տօղրու մէյլ էյլէմէյէ եիւղթութ-մուշ կիպի կէօրիւնտիյի կիւնու, մէյ-տոնտա պայգա տիբլոմաթլար տա-խի կէօրիւնմէյէ պաշլատըլար։ Վէ պէր թէք եանըշլրգ Եվրօբա բօլի-թիգասը սէր գօսմանտանլըղընին եէ-նի էլլերէ կէշմէսինէ քիֆայէթ իտէ-պիլիր։

Պու ճիւմլէ իլէ հէր նէ տախի օլ-սա, բրէնն Պիզմարգին շախար էլան Եվրօբա սուլճ ու սալահընա էրէյի-ճէ պէր էմնիյէթ ատտ իտիլտիյին-տէն, էկէր սուլճ ու սալահընի պա-գասը տահա զիյատէ խայբրը օլա-ճագ իսէ, ճէնապը Հագգոտան թէ-մէնին իտէրիզ քի, քէնտի պէր պէօ-յիւք գուլունու եանըլմամայա հիմմէթ պույրբրընի։

Պունլարը զէքր էյլէմէքլիմիզտէն մագսէտ շունը անլաթմագ տըր քի, էկէր Ֆրանսա վէ Ալէքսանիա պէյ-նինտէ եէնի պէր մուհարէպէ վու-գուա կէլէճէք իսէ, միւճէրրէտ բը-րէնն Պիզմարգ պունա դանի օրմուշ վէ քէնտիսի տէ եանըմագ օլտըղը ի-չիւն վուգուա կէլէճէք տէյիլ տիր։

«Միւտաէթի էօմրիւմտէ կիրիշ-միշ օլտուղում գօնսօլիտ ցունու իչլէթ պու իտի», տէտի Պիզմարգ, «պէն պիր տիբլոմաթ իտիմ։ Վէ պայգա տիբլոմաթլարտան զիատէ իչ պիլմէզ պէր տիբլոմաթ տա տէ-յիլ իսէմ։ Մուհարէպէնին վուգու պուլաճաղընտան բէք ալէա մանիւ-մաթըմ վար տըր տէյի պէլլէմէքտէ իտիմ, պու ճիւմլէ իլէ, վուգուաթ-լար պիւսպիւթիւն պէնի եանըլթ-տըլար»։

Վագա բրէնն Պիզմարգին պու տէ-ֆա տախի ալտանճաղը իհթիմա-լին խարիճինտէ պէր շէյ աէյիլ իսէ տէ, հաղընըզ չուրասը վար տըր քի, պու տէֆա քէնտիսի իլէ պիրլիքտէ ալտանանլար տա բէք վէ բէք չօգ օլաճագ տըր։

Նասրլ քի տէֆէք, բրէնն Պիզմար-գին եալընըզ պէր սէօղիւ իւզերինէ ալտանմագ բէք պէօյիւք պէր խէ-թա օլաճագ տըր։

Ալէքսանիա, քէնտի թարաֆընտան Ֆրանսայա գարշը հարպ իթմէյէ-ճէք տիր։ պունա ապա շիւպհէ ճա-յիզ օլմամագ։ չիւնքի հարպ իթմէք խաթէտիյինտէ քէնտի էլինտէ տահա ալէա պէր թարիդ վար տըր։ եանի Ֆրանսայը քէնտինէ գարշը հարպ իթմէքլիյէ մէճպուր գըլմագ թա-րիգի։

Գունտան եվվէլքի պէնտիմիզտէ տէ տէֆէք քի, թարաֆէյնին թա-պրը հուտուտուլարընա բէք ալը միշքիլլէր պուլունտուղունտան, հիւճում իտէն թարաֆին, եա Պէլ-ճիգատան եախօտ Քվիշէրիատան կէչէճէյի իհթիմալի, կիթաֆքճէ գուվվէթ քէսպ իտիյօր։

Ֆագաթ էն պէօյիւք թէէլիքէ, Պէլճիգա թարաֆընտան տըր։

Եկէր Ալէքսանիա Ֆրանսայը հար-պա թահրիք իտէր իսէ, Ալէքսան-եայա կիրիլէճէք էն ալէա թարիդ, Պէլճիգա թարիքի տիր։

Ալէքսանիա տախի Ֆրանսա իւզէ-րինէ գէյյամ իտէր իսէ, եէնէ քէնտի էն ալէա թարիդի Պէլճիգա թար-իքի տիր։

Ֆաֆաթ Ալէքսանիա քէնտիսի էն ալտա օլմագ իսթէյէմէզ։

Պու թէէլիքէյի տէ Ֆրանսանըն պայշնա չըգարմագ, վէ օ թէէլիքէ-տէն տէ իսթիֆատ իթմէք իսթէր։

Պէլճիգա մէմալիքէնին, Ինկիլթէր-բա իչիւն նէ պէօյիւք էհէմմիյէթի օլտըղընը զիքր էյլէտիք։ մէմալիքը մէզքուրէ Ինկիլթէրբա իչիւն էօյլէ միւհիմ պէր նօգթա տըր քի, էկէր Ինկիլթէրբա տէվլէթի, Պէլճիգանընն, Ֆրանսա եախօտ Ալէքսանիա կիպի պէօյիւք պէր տէվլէթին հիւքմնէ կէչմէսինի մէնէյլէմէք իչիւն մուհա-բէպէ իթմէյէճէք իսէ, տահա պայգա նէ՞ շէյ իչիւն մուհարէպէ իտէճէյ-նի արայըզ պուլմագ բէք միշքիլ պէր շէյ օլաճագ տըր։

Իմոի հէր հանկը տէվլէթ եվվել էմիտէ Պէլճիգանընն պիթարաֆիլըղընը նագռ իթմէք վէ օրայա ապէր սօգ-մագ թէչէպպիւսինէ գալդըշը իսէ, Ինկիլթերբա տէվլէթինին տախի տի-կէր թարաֆ իչէ պիրլէշճէճէյի մու-հագգագ օլմայը տըր քի, օ տիկէր թարաֆ իչիւն տախի պունտան պէօյ-լէ պիր իդպալ օլմամագ։

Պիլինէր պիլիրլէր քի, էկէր սօն Ֆրանսա վէ Ալէքսանիա մուհարէպէ-սինտէ, Ինկիլթերբա տէվլէթի, 200,000 ասքէր իլէ պիր տէֆա տահա Վաթէրլոյա (Պէլճիգա) սեագ պաս-մըշ օլսա իտի, մուհարէպէնին նէ-թիճէսի, բրէնն Պիզմարգին վէ գօնթ Մօլթքէնին թէրթիպ էյլէմիշ օլարգ-լարընտան էրէյիճէ ֆարգը պէր նէ-թիճէտէ գարար գըլապիլիր իտի։

Հարպ ճիհէթի իլէ իչիւն Պէլճի-գանընն էհէմմիյէթի պու տըր։

Իչիւնճի Նաբոլէօն Ինկիլթերբա-նընն միւսաատէսի, Ինկիլթերբանընն թասահուպը Վէ Ինկիլթերբանընը մու-ավէնէթի իլէ իմպերաթօր օլապիլմիշ վէ Ինկիլթերբանընն իթթիֆագ սա-յէսինտէ քէնտի չան ու չէօհրէթի-նին պալէասընա եիւքսէլմիշ իլէն, Ինկիլթերբանընն հայաթը իլէ օլ գա-տար եազընտան ալէգասը պուլը-նան Պէլճիգա մէմալիքինի զապթ իթմէք իչիւն, քէնտի խասմի օլան Պիզմարգ իլէ բազարլըղա կիրիշմիշ իտի...

Պիզմարգ քէնտի իչինի կէօրմէք իւզրէ Նաբոլէոնը ալտանմըգ ավն-տըրմագ իչիւն, Պէլճիգանընն Ֆրան-սա իլէ պիրլէշտիրիլմէսի թասավվու-րընա գաբշը կէլմէտի...

Հրուպը ըստրատեգիա թա-սավվուրտան խաթիֆատէ խոէճէք իտի... ֆագաթ եվվէթ տէ տէմէ-տի։

Իչիւնճի Նաբոլէոն, քէնտի խաս-մինին էլինէ բէք քէսկին պէր սկլահ վերմիշ իտի։ Վէ պու սիլահ բէք մերհամէթսիզ սուրէթտէ պինէպ-քէնտինէ գարշը խոթիմալ օլուններ։

Ֆրանսա վէ Ալէքսանիա մուհարէ-պէսինին իւզ կիւնիւ, Պիզմարգ Նա-բոլէոնընն Պէլճիգա գյուրընը մէյտա-նա չըգարտրընը կիպի Ինկիլթերբա-տա բօլթիգաճա զայէթ չէտիտ պէր զէլզէլէ հուսուլ կէլտի։ Վէ օ կիւն-տէն, Նաբոլէոնընն Ինկիլթերբա իլէ օլան տոսթլուղը վէ իթթիֆագը նէ այայատա չէյ օլտուղը մէյտանա չը-գարագ, իլէրուտէ Պէլճիգա եիւ-զիւնտէն Ինկիլթերբայա գարշը տէհ-շէթլի պիր տիւշմէն օլաճագ Նարբ-լէոնեան Ֆրանսանընն, պիւսպիւթին Ալէքսանիա թարաֆընտան չըղնամա-սընա մուսաատէ օլընտը։

Իշթէ պու տըր Պէլճիգայա այագ պասմագ մէսուլիյէթինին աղրրլըղը քի, բրէնն Պիզմարգ, խաթէտիյի վա-գրթի Ֆրանսայը հարպա թահրիք էյ-լէմէսի իլէ պէրապէր, պու թէհլի-քէյի տէ Ֆրանսանընն պաշնա չը-գարմագ ղայրէթինտէ պուլընաճագ տըր։

Օլ վագրթ, Ալէքսանիանընն միւթ-թէֆիգասիզ գալաճաղը սէօղինիւն այարը տա մէյտանա չըգմիշ օլուր։

ԱՄԷՐԻԳԱ

Միկէթիմիզ աթըպպի հաղիգաբնտան օլուպ պէր գաչ սէնէտէն պէրու Ամէրիգատա իհթիյարը իգամէթ իթ-միշ օլան Տօգթէօր Տաարբեան էֆէնտի թարաֆընտան աթիտէքի չայանը միւ-թալաա մէգալէ մանթպաամըզա իրսալ գէլընմըշ օլմաղա, մա էլ մէհմունէկ տէրճը սահիֆէ խաէրիզ։

ՀՈՒՐՐԻՑԷԹ

ՏԻՒՆԵԱՑԻ ԹԷՆՎԻՐ ԻՏԷՐ

Իշթէ պու տուր Ֆրանսըզ միլէ-թինին Միւճթէմէաի Ամէրիգա էհա-լիսինէ հէտկէ իթթիկի հէյքէլին (արձան) իսմի։

Մէզքուրէ հէյքէլին իւք թասավ-վուրը 1865տէ միւսիւ Լապուլէյ թա-րաֆընտան թէքլիֆ օլընըպ, մու-մանիւէյ՝ պիր չօգ ալիմէր վէ տիբ-լոմաթլար քէնտի սուֆրաընտա օ-թուրուր իչէն, իշպու թէքլիֆի տէր-մէյան իթթիկի սըրատա, հաղըրան միյանընտա Մ. Պարթօլոմի նամ զաթ տախի հաղրը իտի։ Մ. Պարթօլոմի՝ հէյքէլին ըէզ օրնաճագ մահալինի թային իթմէք իչիւն, 1871տէ Ամէ-րիգայա եօլնու օլար։

Մ Պարթօլոմի՝ Միւճթէմէաի Ամէ-րիգանընն պիր չօգ մահալէրինի տօ-լայտրգտան սոնրա Նիւ-Եօրգ ամա-նընտա ճըրղի Սիթի, Պրուգլին վէ Նիւ-Եօրգն եանի չու 3 չէհիրլէ-րին թամ օրթասընտա վէ հէր պիր չէհիրքէ 2 միլ (40 տադիգա) մէսա-ֆէտէ Պէտլօ ատասընը իսթիխապ էյլէտի։ Մէզքուրէ ատասընն էթրա-ֆը՝ 1 միլ (20 տադիգա) մէսաֆէ-սինտէ օլուպ, իւչ թարաֆը մէզ-քուր 3 չէհրլերէ վէ շարդ թարաֆը իսէ Նիւ-Եօրգ [illegible] Ումեհանտա տէնիզինէ այրան պոդազընա նազըր տըր։

Հէյքէլը մէզքուր՝ 1884տէ խի-թամ պուլուպ, պիր Ֆրանսըզ պէյ-լիք վարբը իլէ 1885 յունիս 7տէ Նիւ Եօրգա վարել օլար։ Հէյքէլին քիւրսիսինի (տապանընը) հազրրլա-մագ իչիւն, օնպ սարֆ օլունան մէ-սարիֆէ միւսաւի պիր մէպլաղ տա Նիւ Եօրգտա սարֆ օլընըյօր խոր։

Հէյքէլը մէզքուրէ տիւնեանդրն 7 հիքմէթլէրինտէն (եօթն հրաշա-լիք) տահա ազիմ՝ պիր շէյ օլտըղը-նը անլամագ՝ անը բէ յիւլլին կէօր-մէքլէ գապկլ օլապիլիր իսէ տէ, ա-նը պիր տէրէճէ թարիֆ իտէրէք օ-գուլանլարընընը պիր ազ էֆֆէտար վէրէպիլիրիմ զանընտայրմ։

Հէյքէլին այաղընտան էլինտէ թուխտուղը մաշալայա գատար օլան մէսաֆէ՝ 151 Ինկիլիզ այաղը եանի 50 եարտա տըր (թագրիպա 74 արշըն)։

154 Ինկիլիզ այաղը տա (75 արշըն) հէյքէլը մէզքուրէն քիւրսիսի-նին եիւբսէքլիկի տիր։ Քիւրսինին թա պրիրնտան մաշալանըն ուճունա-տագ 150 արշըն տըր։ Էլինին ու-զունըղը՝ 16 այաղ (7 արշըն) վէ բարմաղընին ուզունըղը՝ 8 այաղ (3½ արշըն) վէ թըրնաղընին ու-զունըղը՝ եարըմ արշըն տըր։ Զէնէ-սինտէն անընատագ 8, վէ կէօղիւ-նին պիր գրյըսընտան տիկէր գրյըսը-նա գատար պիր արշընտըր։ Պուրնունին ուզունըղը 2, սաղ գօլունին ուզուն-ըղը 20 արշըն օլուպ, գօլունին գա-ըլնըղը 5 վէ պէլինին գաըլնըղը 15 արշըն տըր։

Մէզքուրէ հէյքէլ՝ տէօյմէ պագըր-տան եաբըլմըշ օլուպ, աղրրլըղը՝ 450,000 բ[illegible] եանի 225 թօնէլա-թօ տըր։ (150,000 գրյէտէն զիյա-տէ 7,500 պէկիր եիւքիւ տիմէք տիր։) Հէյքէլին պաշը իչինէ 40 քիշի կի-բէր, վէ էլինտէ թուխտուղը մաշա-լանընն էթրաֆընտա 12 քիշի տու-բապիլիր։

Իշպու հէյքէլէ Ֆրանսըզլար 100 պին Ֆրանսըզ ալթունը սարֆ իթ-միշ տիրլեր։ Հէյքէլը մէզքուրէն քիւրսիսինի եարմագ իչիւն 100,000 Ֆրանսըզ ալթունընա եագրն պիր մէպլաղ տա Ամէրիգալըլար սարֆ իթտիլեր։ Քիւրսիի մէզքուրը անա-սը կէմէր թայրնտան եարըլմըշ տըր։ Հէյքէլի պու քիւրսինին իւզերինէ եէրլէշտիրմէք իչիւն 5,000 Ինկիլիզ լիրասը կիթմիշ տիր։

Իշպու լիպերթէ (Հուրրիյէթ) հէյ-քէլինին ճէսամէթինի անլամագ ի-չիւն սիւսեանընն էն էսկի վէ էն ճէ-սիմ հէյքէլէրինին էօչիսինի եէք-տիկէրի բուպար իտիլիմ։ Պավիէրա՝ 51, Վըրճին՝ 52, Ֆորրմէօ՝ 76, Ա-մէնիրա՝ 90 վէ Բատոս ատասընին Գօլօսրս հէյքէլի — քի տիւնեանդրն 7 հիքմէթլէրինին պիրի թանըլմըշ ի-տի — անճագ 105 Ինկիլիզ այաղը ի-քէն, Լիպերթէ հէյքէլինէ միւսաբի կէլմէք իչիւն էլլի այաղա եագրն եիւքսէքլիկէ միւճթաճ տըր։

Լիպերթէ հէյքէլի էզմինէի գատի-մէտէ եաբըլմըշ օլան հէյքէլլէր մի-սիլու գարամանլըգ, չէօհրէթ, ճէնկեավերլիք վէ սարբէ կէօթէր-մէյիպ, անճագ Ֆրանսա վէ Ամէրի-գա միլլէթլերինին մէվգրի իճբայա գէյսրգէլարը սէրպէստլիք եէ[illegible] եաբ Ռէվէր էբէմ էսասընը ըզհար իթմէք իչիւն եաբըլմըշ տըր։

Հէյքէլը մէզքուր՝ պիր գաարն սրքաթրնտա եաբըլմըշ օլուպ, պու

---

(60)

ՍԱՐԸ ԻՆՃՈՒ

ՄԻԻԷԼԻԹԻ

ԳՕՐԾ ԲՐԱՅԵԼ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՒ

—Պու աչիւֆթէ սանա նէ՞ իչիրտի քի, նէ՞ եարաբ քի պու տէրէճէ չրլտրրա-սրյա մէֆթունը, միւպթէլասը օլուրչը։— սիւվալինի Բաուլ ճէվապ վէրմէտի, զէնկինի քեամիլէն Նիհայա հար իթմիշ իտի։ Պու գաատար ըէզալէթ իտէն պիր ԶԸՐԸՆ քէնտիսինէ զվէճ օլմասընա պիր բատագ պիկ գալմամըշ իքէն, հէր նասրլ իսէ ճէնապը Հագգրն լութֆ ու մէրհամէթխլէ չու պէկլիյէտէն գուրթուլմըշ օլտը-ղընա թէչէքքիւր իթմէքտէ իտի։

Մամաֆիկի Կրաս Հօթրօրքն հիստէթի աղալաճաղընա արթըյօր իտի։ հիս-տէթինտէն տուտագլարընը օ գատար ըսրբը իտի քի գանլար ագտըղը հալտէ, պունտան տա խապէրի եօգ իտի։ Բաուլը քէնտիսէն սիւֆարէգաթ իտէր իթ-մէզ սէվտիյի գրբրն եանընա կիտիպ մուսահէպէթ իտէճէյինի խաթրընա կէթիր-տիքճէ՝ Կրաս տէրի տիվանէ օլույօր իտի։

Արա սրրա Կրաս էլինի գուլաղընա տօղրու կէօթիրիպ պիր շէյ արանըր ի-տի։ արատրը էշ պիր թէլաթին գրն իչինտէ մահֆուզ օլան ուֆագ պիր խան-չէր իտի։ Բաուլը պիր լրագիպ թէչլամ իթմէքտէն իսէ, չու խանչէրի թա եիւրկ-յինէ սաբլայրպ մէրգումը ալէմը ախրէթէ կէօնտրմէք միւրաճաճան օլաճաղընը թէչսավուր իթմէքտէ իտի։

Տէնիզ տիւշէն եըլանա սարրլրը տարրը մէսէլինճէ, սօն տէֆա օլարագ պիր թէէրիւպէ տահա իթմէք իսթէյիպ։

—Տէմէք քի սօն ճէվապընը պո՞ մը տըր, պէնի չու մէյլուս հալիմտէ պրագա-ճագ կիտէճէ՞ք միսին։— տէտիքտէ, Բաուլ ճէվապ վէրմէյէրէք էլինի ուզաթը։

Վէ բէտտա խոէյօր կիպի պիր իշաթէթ էյլէտի։

Պունընն իւզերինէ Կրաս Հօթրօր Բաուլը իւզերինէ հիւճում իտէրէք։

—Եօյլէ իսէ, սէնի սաղ կէօրմէյի թէրճիհ իտէրիմ։— տէտիքտէ, իթտիյի հիւճումտէ էլինտէ թութընը խանչէրին տէմիրի մահիթա-պընն այարնլըզընտան բարբլ բարբլ բարլամագտա իտի։

Մ. տը Պլինեագ կէրի չէքիլմէկ տավրանմըշ օլտըղը զէմանտէ, Մայա Նիհա-մա գօրուրընը իշինտէն ֆըրլայրպ Բաուլ իլէ Կրաս արասընա աթըլարագ, վիւ-ճուտինի սիբէր էյլէտի։

Բաուլ քէմալը հայրէթլէ։— Նիհամա, Նիհամա։— տէյու հայգըրտը։

Նիհամա։— Ա՜հ, սէվգիւլիւ Բաուլ, սէնին եէրինէ պէն էօյլիմ։— տէտի։

Կրաս Հօթրօր իսէ Նիհամայը կէօրթիւքտէ, վահշի սէտալար սաղը վէրմէքլէ պէրապէր, հիշ օյնազասա մէրգուսէյի օլուն վուրուպ էօլտիրմէք իչիւն պիր հիւ-ճում տահա իթտի։ Ֆիլհագիգա Նիհամա պու ատալարդ զայէթ թէէլիքէյի պիր հալ-տէ սուլընընը, անճագ պու տէֆա տա Բաուլ քէմալը սէգաթ վէ մէթանէթլէ օր-թայա աթըրըպ, Կրասըն սիլէյինտէն գավրայրպ պիլէյինի օլիւքտտէ, խանչէր տախի եէրէ տիւշտու։ Մ. տը Պլինեագ հէմման էյլիպպ խանչէրի եէրտէն ալտը, վէ գօրուրընը իշինէ Ֆըրլաթը վէրտի։

Կրաս Հօթրօր սիլահսըզ գալտը, Բաուլ էնկէրէք Եըլանընն տիշէրինի գրբրմշ սէօքմիշ օլտու։ Պինանէն ալէյհ, եա սիրի՝ վէ եա տիկէրի թարաֆընտան հագգ-ը պիր հիճումէ տիւշար օլմամագ իւզրէ ռիճաթ իթմէք չարէլէրինի արամաղա պալտըտը։ Անճագ Բաուլ՝ Կրաս Հօթրօր իլէ ուզրաշմաղը խաթրընա պիլէ կէթիր-մէյիպ, օլանճա զայրէթինի թագաթսըզ վէ պիմէճալ պիր հալտէ քէնտիսինէ իւ-թիճա իթմիշ օլան սէվգիւլիւ Նիհամասընա դար էյլէտի։

Նասրլ օլտուպ տա Նիհամա թամ վագթ ու զէմանընտա օրատտա պուլընտը, ա-ճապա պունը հիքմէյէ իթմէք լազը՞մ մը տըր։ ամանպա գարիունըմըզ նասրլ օլ-տըղընը անլատըրը՞մ մը։

Նիհամա ֆ Կիւն Բաուլը թէլաչէի հալինէ տիգգաթ իթմիշ իտի։ իքի պէօյիւք քէօքէլլերի քէնտիսինէ պլըտրրագ իչիւն անէրէ իթթիֆաթլարը էլալէթ-թէ կէօրմիշ իտի։ Բաուլը չու հարէքէթը Նիհամայը չիւպհէյէ տիւշիւրէրէք քէնտի քէնտիսինէ։

—Պէնտէն կիպլի պիր իշի օլմալը, նի՞չիւն պէնտէն կիզլէյօր։ տէմէք քի պէն-տէն պաշգա պիր գաբը իլէ պիր միւնասէպէթի օլմալը։— տէյիպ, վէ Բաուլը նէ՞ եարաճաղընը էշօրմէկէ գարար վէրտի։ Բաուլը թահթաբօյտան նասրլ էնտիյինի կէօրիւնմէ հէմման արգասընտան տիւշտու։ Պէրէքէթ վէրսին քի Բաուլ իշ պաղէ գարուսընտան չըգար իքէն, գարուլը աչըզ պրագմըշ իտի։ Եօգտա քէօրէքլէրին Նիհամանընն իւզերինէ հիւճում իլէ բարչա բարչա իտէճէքլէրինէ չիւպհէ օլընմագ իտի։ Նիհայէթ Բաուլ նէրէյէ կիտէր իսէ արգասընտան կիթմէկէ գարար վէրիպ, վէ ուզագտան մահիթասընն այարնլըզը սայլսինտէ օրմանտան պիր գարընդն զու-տուրինի կէօրիւնճէ, Բաուլն թէլաչը պիր պաշգա գարը իչիւն օլընընը, վէ քէն-տիսինի ալտաթմագտա պուլընտըրընա գանանաթ հասրլ իտէրէք, եավաշ եավաշ պիր կիւրէկն աղաճընընն քիւթիւիլ արգասընա կիզլէնմիշ իտի։

Բաուլ իլէ Կրաս պէնինտէ թէաթի օլընան իլք քէլիմաթը իշիտիճէ, էվվէլ քի զահիպ օլընընը չիւպհէյէրին հաղգրզ օլտըղընը անլայարագ, էնճամընտա Բա-ուլուն պէօնընա սարրլարագ սատագաթընտան չիւպհէյէնմիշ օլտըղընտան տօգայը աֆվ էյլէմէսինի ըճա իթտի։

Բաուլ իլէ Նիհամանընն եանի աչըզ իլէ աչըզէնին պու սուրէթէ պիրպիրլէթինէ սարրլմիշ օլտըգլարընը Կրաս Հօթրօր կէօրարէ-ճէ, թէէսիւֆ վէ եէէպ ի տէրէճէ արթըը քի, գաֆասընը պիր ազանա չարբա չարբա նէֆֆինէ սուի գաստ իտէճէ-յի կէլտի։

Բաուլ իլէ Նիհամա իսէ, Կրասընն եիւզինէ պիլէ պագմայրպ, քէնտիլէրինէ կէօրէ Կրաս օրատտա եօգ կիպի իտի։ Բաուլը ազը ֆիքրի Նիհամատա օլտրպ, անը թէսէլլի, պէն թիւրլու նիւվազիչլեր իլէ թէէմին իթմէկէ չալընըր իտի։ Պու մուա-մէլէլեր իսէ, Կրաս Հօթրօրը չըլտրրթտրգ՝ չըլտրրթմագտա իտի։ Նիհայէթ չու հալէ պիր նէթիճէ վէրմէք իչիւն, օլանճա մէթանէթինի թօրլատը, վէ սահթէ պիր սիւքիւնէթ քէսպ իթմէկէ զայրէթ իթտի։ Անճագ Կրասընն չու մէճպուրի սիւ-քիւնէթի պիրդագ էվվէլքի հիստէթ վէ դազապընտան տահա զիյատէ տէհշէթի ի-տի։ Շարգասընը եէրտէն ալըպ, սաչլարընը թօրլայրպ պաշընա գէյտու։

—Պիրպիրինիզի տիլէտիյինիզ կիպի սէվինիզ, լաքին նէ եարաճագսանընդ չա-բուգ իտինիզ։ չիւնքի ինթիգամլը բէք տէհշէթլի օլաճաղընա չիւպհէ իթմէյինիզ։ Ալիճէնապ պիր տիւշման սրքաթրյա, պիր սօն տէֆա տահա սէօյլէյօրսուզ քի քէնտինիզի գօրույրընըզ։ պէն տէ քէնտիմի սիզտէն գօրույաճաղըմ, պիրմէլ օլընըզ քի թէաթի իթտիյինիզ պուսէյէրտէն զիյատ կէօղ եաշլարը տէօքէճէքքինիզ։

(Տէվ-դ)

գատրնն սիմաը զայէթ կիւղէ, հէյէթի վէ պագըշը ֆէրահպախշ վէ սէլամէթ իզհար ելթմէքտէ տիր։ Իւզէրինտէ այագլարընատագ էնմիշ պագըրտան տէօյմէ ուզուն պիր ֆիսթան պուլընըպ, սոլ գօյմուղընա տօղրու գաթլանմիշ էլինտէ պիր քիթապ թուլուոյոր։ Հավայա տօղրու ուզաթմիշ օլտրը սաղ էլինտէ պիր մաչալա պուլընըպ, պու մաչալա՝ հէր կէճէ կիւնէ պաթտրգտան սոնրա եէնի կիւնէ տօղանա գատար զայէթ գուվվէթլի էլէքթրիք զիյալարը իլէ Նիւ-Եօրգ լիմանը ճէսիմինի թէնվիր ելթմէքտէ տիր։

Ովկիանոս տէնիզինտէն եէվվելկի Նիւ-Եօրգա կէլէն եիւզլէրճէ կէմիլէր վաբօրլարըն տահա լիմանա տախիլ օլմազտան էվվէլ կէօղէրինտէ իւք չարան չէյ՝ Լիպէրթէ հէյքէլի տիր։ Նիւ-Եօրգ լիմանը Սթամպօլա Սէրայ Պրունընտան Գընալը ատասընա գատար պիր մսաֆէ ճէսամէթինտէ օլտրը ճիրէթլի, պու վասի լիմանը օրթասընա վէ հարէքէթ իտէն վէ տուրան չունճա վաբօր վէ կէմիլէր իչինտէ Ատլանթիք Ովկիանոսընդն տաղլար կիպի տակիլարընա թըրմանան վէ կէլիպ կէչէն օլ տէնիզ սէրայլարը (վաբօրլար) արասընտա Լիպէրթի՝ պիր դրալիցա կիպի տուրմուշ օլուպ, զանն իսէրսին անլէրին հարէքէթինի միշահատ ելթմէքտէ վէ հէր պիրինէ քէնտի թարիդինի կէօսթէրիպ գօսմանտա վէրմէքտէ տիր։ 15—20 սէնէտէն սոնրա Լոնտրատան տահա պէյիւք օլաճադ օլան Նիւ-Եօրգ չէհրի՝ քէնտի ճէսիմ պինալարը վէ 2 միլեոն էհալիսի իլէ մէգքիւր հէյքէլէ քէմալը հայրէթլէ պագմագտատը։ Գրուքլին իլէ Նիւ-Եօրգը պիրպիրինէ պալլայան վէ 4 միլեոն ինկիլիզ լիրասը գըյմէթինտէ օլան ատամ քէօրբիւ իսէ, թամմ Լիպէրթինին գարշըսընտա օլուպ, պունլար՝ պիրիպիրլէրինի սէլամլամագտա վէ կէլիպ կէչէնլէրէ եօկի տիւնէանին եէտի Հիքմէթլէրինի ունութտուրուպ էվրօբանին վէ Ասիանին տիգգաթրը եէնի տիւնէանին (Ամերիգանին) ֆէվգէլատէ թէրագգը վէ հիքմէթլէրի իւզէրինէ ճէլպ ելթմէքտէ տիրլէր։

Միէլլիթ էֆէնտի, պու տէտիքլէրիմին միապաղա օլմատրընը՝ հէր օգույանընը զաղը քէնտի մահալինտէ պուլունան պաղը ճէսիմ մահալլէրի պալատէ կէօսթէրտիկիմ էօյնիւլէր իլէ թաթպիգ իտէրէք գօլայճա ֆէհմ իտէպիլիր։

Մէգքիւր հէյքէլին բէրտէսինին այրմասը եանի բէսմի քիւչատը 1886 հոկտեմբերին 28ինճի կիւնիւ վուզու պուլուր։

Թարիխը մէգքիւրտէն 5 կիւն ագտէմ Ֆրանսա ատվլէթի՝ բէսմը մէգքիւրտէ քէնտի թարաֆընտան վէքէալէթէն հաղրը պուլընմագ իւզրէ մէմուրիյնտէն 20 զաթ կէօնտերմիշ իտի։ Զէվաթը մէգքիւրէնին ճիմէսի տէ Ֆրանսանին պէյիւք վէ էհլիմկիէթլի զաթլարը օլտրգլարընտան վէ էգճիւմէկ Սիվէյիշ գանալինին աշրմասընը էն էվվէլ թասավվուր իտուպ մէվգրի իճրայա գոյան վէ շիմտի տէ Ամերիգանին Բանամա գանալընը աչմագ իւզրէ օլան միւհէնտիսը մէշհուր Մ. տը Լէսէպս իլէ, հէյքէլը մէգքիւրը եաբան Մ. Պարթօլտի տախի զէվաթը մէգքիւրէ միյանընտա պուլընտրընտան, Ամերիգա էհալիսինին նազարը տիգգաթը ֆէվգէլատէսինի ճէլպ ելթմիշլէր տիր։

Զիյնէթը մէգքիւրէտէ պիլթիւն էհալի հաղրը իտի։ Զիյնէթ՝ ալաֆսատ 10տան եանի էօյլէնտէն իբի սատ էվվէլտէն պաշլայարագ 5 սաաթ տէվամ ելթտի։ Գարատան 30000ի միլթէճավուզ էհալի էնվաի մուզիգալար իլէ ալայ իլէ կէչմէքտէ իքէն, տէնիզտէն տէ 150 վաբօր՝ սըրա իլէ հըսսըն ըրմաղընտան աչաղը էնիպ հէյքէլին պուլընտրընը մահալէ տօղրու հարէքէթ ելթմէքտէ իտի։

Պու ազիմ հարէքէթ էնտասընտա Միւճթէմէսի Ամերիգա բէսիը ճիւմհուրը՝ Մ. Գլէվրլինտ իլէ մումսիլէյհիմ Ֆրանսըզ վէքիլլէրի վէ եիւզլէրճէ միլթէպէր զաթլար՝ Պէտօ ատասընա կիտիպ Հուրրիյէթ հէյքէլինին ալթընտա միլթէճատիտ նումթգլար իյրասը վէ էնվաի զիյնէթլէր իճրասը իլէ հէյքէլը մէգքիւրէն բէրտէսինի աչմրշլար տրը։

* * *

Պու միւնասէպէթլէ Ամերիգատա պուլընան էրմէնիլէր հաղգընտա տախի մուիթասար պիր մալիմաթ վէրէյիմ։

Միւճթէմէսի Ամերիգանին միւխթէլիֆ մահալլէրինտէ 1000 նուֆուս գատար էրմէնի թախմին օլընը յոր։ Պունլար պաշլըճա 3 մահալտէ չօգճա տրըլար։ Մահալը մէգքիւրէտէն պիրինճիսի՝ Գալիֆօրնիանին Ֆրէսնօ չէհրի օլուպ, պուրատա 120 նուֆուս գատար էրմէնի մէվճուտ տրը քի, էքսէրիսի մէյվէ պաղչէլէրի վէ պաղճըլըգլա մէշղուլ տրը։ Իքինճիսի՝ Ուսթրը չէհրի օլուպ, պուրատա տա 100 գատար էրմէնի պուլընմագտա վէ էքսէրիսի թէլ ֆապրիգալարընտա իշճիլիք ելթմէքտէ տիրլէր։ Իւչինճիսի Նիւ—Եօրգ, Գրուգլին վէ Ճըրզի Սիթի չէհիրլէրի օլուպ, պու իւչ չէհիրլէր՝ պիրպիրլէրինէ վաբօր իլէ 10-15 տագրգա մէսաֆէտէ օլտրգլարընտան, պունլարտա օլան էրմէնիլէր՝ Նիւ—Եօրգտա տրըլար տէյի ատտ օլունապիլիր։ Պու սոնլաքի 3 չէհրլէրտէ օլան էրմէնիլէր՝ 200 նուֆուսը բէք տէ թէճավուզ ելթմէզ։ Պունլարըն՝ էքսէրիսի պէքեար տէլիգանլըլար իսէ տէ, 25 խանէ տէ էվլի վարտրը։ Էվվելրտէն կիւ՝ եէրլի գըղլար իլէ էվլէնմիշլէր տիր։

Ուրեգոնսան 200 էրմէնիտէն եաբընը պիր դաչը իշ սահիպի օլուպ, տիկէրլէրինին պիր գրամի իրէք ֆապրիգալարընտա, պիր գրամի խալը ֆապրիգալարընտա, պիր գրամի բէսիմ դաղընմագտա (հէքքեաբլըգ ելթմէքտէ) վէ պագբրը տա միւխթէլիֆ մէշղուլյէթլէրտէ պուլընմագտա տրըլար։

Պունլարըն գրամը ապէմի լիսան պիլմէսիրքէրլինտէն խալը կիւճլիք չէքմէքտէ իսէլէր տէ, քէնտի թէպիւշլէրինի թէտարիք խաէպլէճէք գատար իշ պուլմագտա տրըլար։ Հաֆթալըգ իւճրէթլէրի՝ 3 մէճիտիյէտէն 10 մէճիտիյէյէ գատար օլուպ, քէնտիլէրինի սիսէ, զէվքէ վէ իշկիպէ վէրմէյէնլէր բահաթ բահաթ կէչինէպիլմէքտէ վէ պիր մգտատար տա բարա արթըրմագտատրը։ Թահսիլը իլմ իտէն էրմէնիլէր՝ 2 դրամա թագսիմ օլունուր։ Պիր գրամը՝ հէքիմլիք էօյլէնմէքտէ, տիկէր գրամը իսէ իրմի իլսահի մէքթէպլէրինտէ բուհպանլըգ իշլէն հաղրըլանմագտա տրըլար։ Հէր նէ գատար Պօրտ միսիօնար շիրքէթինին ուսուլինճէ էրմէնի բրօթէսթան տէլիգանլրլարընն Ամերիգատա թալիմ ու թէրպիյէ օլմալարը թէչվիգ օլընմագ իսէ տէ, սոն սէնէլէրտէ վաֆթիզ քիլիսէլէրի (Մկրտիչեան ֆրրգալի տինիյէսի) էրմէնի տէլիգանլըլարընը ազիմ խահիշ իլէ մէքթէպլէրինէ գապուլ իտիպ, միսիօնարլրգ մէմուրիյէթի իլէ Թիւրքիայա կէօնտէրմէքտէ տիրլէր։

Պիր դաչ մահտան պէրու Նիւ-Եօրգտա Հայկական Միութիւն նամը իլէ պիր շիրքէթ թէչքիլ օլունմուշ տրը։ Պու շիրքէթին մագսէտի՝ Նիւ-Եօրգա կէլէն վէ զաթէն Նիւ-Եօրգտա պուլունան էրմէնիլէրտէն սէֆալէթէ տիւշէնլէրէ միւմքին մէրթէպէ մատտի վէ մանէվի մուավենէթտէ պուլընմագտան իպարէթիտիր։ Տօգթօր Ա.յվազեան Ադրանիք էֆէնտինին թահթը ըրյասէթինտէ օլան պու շիրքէթին 50 գատար ազալարը պուլունուպ, կիթտիքճէ տէ արթմագտա տրը։ Պէյլէ պիր շիրքէթ տէ ճըրզի Սիթի էրմէնիլէրի պէյնինտէ թէչքիլ օլընմըշ օլուպ, պունդն տա աղալարը 30ը թէճավուզ ելթմիշ վէ էքսէրիսի Տիյարպէքիրլի էրմէնիլէրտէն իպարէթ պուլունմըշ տրը։ Պու շիրքէթին մագսէտի տէ Նիւ-Եօրգտաքի շիրքէթին մագսէտինէ միւշապահ տիր։ Մէկզիւր շիրքէթլէրէ տախիլ օլմագ վէրկիսի՝ 30 զրշ՝ վէ այլզ վէրկիլէրի չէրեէք մէճիսիյէ տիր։ Պունլարըն միւսթագպէլլէրի հագգընտա շիմիտէն պիր շէյ՝ քէշֆ իտէմէյիպ, միւյասէր օլմալարընը թէմէնինի իտէրիր։

Շիմտիլիք կէօրիւնիւշտէ պուրատաքի էրմէնիլէր՝ միլլէթ տույկուլարընը զայլ ելթմէտիքտէն մատտա, օլ խուսուստա տահա զիյատէ խահիշկէր կէօրիւնիյօրլար, վէ տահա տօղրուսը վաճանա վէ միլլէթէ օլան թապիի տույկուլարընն էյի իպրէթլէրինին Ամերիգալարտա կէօրիպ անլէրէ հիւսնիւ իմթիսալ ելթմէ չալըշըյօրլար։

Պաղը միլլէթտաշլարընդրը եէնի եվլէնմիշ տէլիգանլարա պէնզէտիրիմ քի, էվլէնտիրլէրի գրըլարը սէվմէք իչիւն աթալարընն վէ ադրապալարընն մուհապպէթինի թէրք ու ինքեար ելթմէք լազըմ տրը զանն պաթրլանա գահիպ օլուրլար։ Պունդն տիկեր պիր միսալ իլէ իսպահ իտէյիմ։ Մէսէլա պաղը էրմէնիլէր՝ Բրօթէսթան վէ եա Դաթօլիք քիլիսէսինէ տէվամ ելթմէյէ պաշլատաբլարընտա, հրասյաթը միլլիյէթլերինի էօյլէ պիր զայրէթլէ մահվ ելթմէյէ ճահտ իտէրլէր քի, կէօյա պու խուսուսա եէնի դաւանանքլարընն պիր շարթը տրը։

Թալիս տօսթունըզ
ՄԱՐԴԱՐ Գ. ՏԱՏՐԵԱՆ

ՐԷԺԻՆԻ ԹԻԹԻՆ
ԶՐԱԱԹԸ ՆԻԶԱՄՆԱՄԷՍԻ

Զէրրաքն Ըէժիյէ վէ Ըէժինին զէրրայա գարշը օլան հուգուգ ու վէզայիֆինէ վէ ահքեամը ճէզալիյէյէ տտիր նիզամնամէ տիր։

(Տիւնէյ Նիւ-Իէրգրէն դէվլ.)

ԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Թիւթիւնճիլերին Ըէժիյէ գարշը օլան հուգուգ վէ վէզայիֆի։

31 մարտ։— Մէմալիքը Օսմանիյէտէ հասրլ օլան թիւթիւնլէր՝ Ըէժի իտարէսինտէն բուխսաթնամէ խաթիհսալ օլունան տիւքքեանլարտա ֆիրուխթ օլունուր։

Ըէժի իտարէսի թարաֆընտան թային օլունաճագ մահալլէրտէ քիւշատա օլունաճագ թիւթիւնճիս տիւքքեանլարընն տրշ դարուլարընն իսթիւնէ Մէհմէտ Օսմանէ դրեմ-ըրը Դուլնէրէ ի-լ Դենֆ Ըէժ չէրէնի իպարէսինի հավի պիրէր լէվհա թասլիգ օլունուր։

Վէ տիւքքեանն տէրունինտէ կէօրիւլէճէք պիր մահալէ տախի սարֆիյաթ իչիւն սաթըլան թիւթիւնլէրին թարիֆասը սաբլրը։

Ըէժի՝ թէնիպ ելթտիկի հալտէ, կէզկինճիլերէ պիր տաիրէի մահտուտ տախիլինտէի գարիյէ վէ բանայրլարտա թիւթիւն գօլթուգճը-ըը ելթմէք իչիւն բուխսաթ վէրէպիլիր։

Վէ թիւթիւնճիլերէ թէրք իտիլէճէք իքրամիյէնին մէգտարը՝ մահալլէրինէ կէօրէ Ըէժի իտարէսի թարաֆընտան թային իտիլիր։

32 մարտ։— Տիւքքեանճը վէ կէզկինճի թիւթիւնճիլեր՝ Ըէժի իտարէսինտէն բուխսաթնամէ ալմաղա մէճպուր տրըլար։

Ինչպս բուխսաթնամէ 17 նումէրօը վարագի մէրպուրէտէ միւնտերիճ Ա. իչարէթլինիւմունէյ մուվաֆրգ օլմագ իւզրէ, սաթրճըլարընն 18 նումէրօը վարագի մէրպուրէտէ մուհարրեր Ծ. իչարէթլինիւմունէ վէճհլի վերէճէքլերի իսթիտանամէ իւզէրինէ Ըէժի իտարէսինին գապուլ ելթտիկի թիւթիւնճիլերէ ելթա օլունը, վէ հիւքքիմաթը միլքիյէ վէ եա աաբէրիյէտէ իսթիխտամ օլունմըշ օլան միւթէգաուտիյնտէն պու եօլտա իսթիտա վերէնլէր սաիր միսթէտիլերէ թէրճիհ իտիլիր։

Ֆրանսա—Գերմանիա։

Գերմանիան Ֆրանսայի դեմ։

Գերմանիան Ֆրանսայի դեմ։

Գերմանիան Ֆրանսայի դեմ

ՄԻԿԹԻՖԻԷՐԻԳԱ.

Ֆրանսա հարպիկէ նաղրը ժէնէրալ Պուլանժէնին ումուրը ասքերի-յէճ ղայրէթի՝ Ալէմանիա տէվլէթինճէ սուի գանոնը ճալիպ օլաբիլինսան, Ֆրանսա տիրլամաթ լարընտան Պէրլին սէֆիրի Մ. Հէրպէթ, սապրգ խարիճէկնէ նաղրը Մ. տը Թրէ յոնսի վէ սաիր պազը դէվլաթ՝ պիր պէրլի-յէլի հարպա պէհմանէ պուլունմամագ իւզրէ ժէնէրալ Պուլանժէնին թէպ-տիրինի թասավուր իթիտիրլերին-ճէ, մէյհուր Մ. Բոյֆոր՝ էնրէնուէ-ֆան կաղէթարընտա «օբորթիւնիաթ կիւրուհինտէն օլան տիրլամաթ լար՝ էհալիսէնին մաղսաբը թէվէճճիւհ օլան ժէնէրալ Պուլանժէյի հարպկէ նէ-զարէթինտէն ազլէ գրյամ իթիտիրլե-րի հալտէ, Բարիզ էհալիսինտէն 20-30,000 քիշի գրյամ իտէրէք «Ֆիշ-սիւ'ն խայինլեր, եաշարը՝ Պուլան-ժէ» տէ յու նիտա իտէճէրլեր տիր, » հօրնտա պիր պէնտ նէյշ իթիմիշարը։

Պէրլինտէ նէյշ օլբան Ցայշ Զա-բուտ կաղէթասը իսկ ժէնէրալ Պու-լանժէյ հագգընտա շու ֆիզբայը նէյշ իտէյօր։

«Ֆրանսա հարպկէ նաղբրը ժէնէ-բալ Պուլանժէնին՝ իլք ֆիբրսաթտան իսկ թասատ իտէրէք Մ. Կոպլէ վէ Մ. Ֆիւբանին էէտինտէն իտարէէ հիւ-քիւմէթի դառալ իտէճէյլինէ շիւպհէ հօգ տը։ Ֆրանսանին շիմտիքի հար-պկէ նաղբրընին (Պուլանժէնին) պիր ասքէր քանասը վէ եանստ ի-քինճի պիր Պօնարբարի օլուպ օլմա-յանաղը հէնուզ մաշիմ տէյիլ իսկ տէ, մանսթարա՝ նաղբրը միւարէ-լէյհին թավր ու հարեքէթինտէ օլ-տրը ինքեար օլընմամագ։»

—

Սբանիատա նէյշ օլունան էէօ-նամ կաղէթա՝ Սբանիա իլէ Ֆրանսա պէ յինտէ իթթիֆագ հարբ օլա-ճաղընը բիվայէթ իտէրէք, Սբանիա տէվլէթինին պուհրանը հայրբրտէ մէսլէքինի թասատիլ իթիմէմէսինի վէ իսիմ իդալարնը մուհաֆադայա զորլէթ էյլէմէսինի թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

—

Պէրլինտէն եազըլտրդընա կէօրէ, այաֆը. յունվարընա 22ճճի կիւնիւ բրբէնը Պիզմարգ վէ զէվճէսի վէ մախ-տումը խարիճիյէ նաղբրը գօնթի Հէր-պէրթ տը Պիզմարգ, վէ տիկեր մախ-տումը գօնթի վէ գօնթէս կիյուսմ Պիզմարգ վէ գօնթ վէ գօնթէս Տօ-բանճօ՝ Ռուսիա սէֆարէթխանէսինտէ սէֆիր գօնթ Շուվալօֆ թարա-ֆընտան վէրիլէն զիյաֆէթը մախ-տումսէտէ հաղբը պուլունմըշտար տրը։

Իչպու զիյաֆէթմէ զէվաթը միւ-շարէլէյհին մանէն վէ գօնթ Մուրա-վիէֆտէն պաշգա մէտուլն պուլուն-մատրը ճիհէթէթ, մահրեմանէ-ա-ճէ-ա-ա-ա